

2
Warszawa, 2 grudnia 1933 r.

A41h 3/00

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 18857.

~~Kl. 3 d.~~ 2/01.

Gustav Frohne
(Schötmar, Niemcy).

3d 3/00

Sposób kreślenia wykrojów krawieckich i przyrząd do wykonywania tego sposobu.

Zgłoszono 17 października 1932 r.

Udzielono 26 sierpnia 1933 r.

Pierwszeństwo: 26 października 1931 r. dla zastrz. 1 — 4; 25 stycznia 1932 r. dla zastrz. 5 i 6 (Niemcy).

Wynalazek niniejszy dotyczy sposobu rysowania wykrojów krawieckich w zwiększonej podziałce z małych wzorów zapomocą pantografów lub podobnych przyrządów. Znany jest sposób kreślenia wykrojów ze wzorów minjaturowych różnych wielkości przy zastosowaniu nienastawnego pantografu o stałej przekładni. Chcąc otrzymać normalne wykroje różnych wielkości zapomocą pantografu o niezmienniej przekładni, należy powiększać drobne rysunki o różnych wielkościach. Każdej wielkości normalnego wykroju odpowiada zatem wzór określonej wielkości tak, iż chcąc otrzymać np. 10 podobnych wykrojów różnych normalnych wielkości, potrzeba 10

odpowiednich drobnych wzorów różnej wielkości.

Poza tem znany jest sposób, według którego pantograf może być nastawiany na różne wielkości tak, iż z jednego wzoru otrzymuje się dowolną liczbę wykrojów różnej wielkości; ten sposób nie daje jednak możliwości ustalenia, jak powinien być nastawiony pantograf, żeby przez powiększenie wzoru zapomocą tego pantografu otrzymać wykroj, odpowiadający osobie danych rozmiarów.

Sposób według wynalazku różni się od pierwszego sposobu zasadniczo tem, że dla otrzymania dowolnej liczby podobnych wykrojów różnej wielkości wystarcza tylko

jeden wzór zasadniczy tak, iż zapomocą tego sposobu każda żądana wielkość normalnego wykroju może być otrzymana przez nastawienie podziałki na miarę danej osoby. Uzyskuje się przez to znaczne uproszczenie i zmniejszenie kosztów dzięki oszczędności na czasie i materiale w porównaniu ze sposobem znanym, ponieważ wykonanie jednego tylko wzoru małego jest znacznie tańsze, niż dużej liczby podobnych wzorów różnej wielkości.

Od drugiego sposobu przedmiot wynalazku różni się zasadniczo tem, że na nastawnym pantografie jest umieszczona podziałka, zależna od miar krawieckich, i że stosunek wielkości między wykrojem normalnym a odpowiednim wzorem zmniejszonym jest odniesiony do jakiejkolwiek miary krawieckiej (np. obwodu klatki piersiowej), zapomocą której ustala się nastawienie wielkości wzoru lub podziałki liczbowej na pantografie tak, iż przez nastawienie na pantografie liczby otrzymanej z pomiaru (np. szerokości klatki piersiowej) można otrzymać prawidłowy wykroj z danego wzoru. Na tem polega różnica między sposobem według wynalazku a drugim sposobem znanym, w którym chodzi o dowolne, lecz nieokreślone powiększenie wzorów. Zapomocą nastawnego przyrządu używanego przy tym sposobie można co prawda otrzymywać różne powiększenia, ale niewiadomo jak należy nastawić przyrząd, aby otrzymać żądany wykroj, gdy chodzi o powiększenie małego wzoru do wielkości normalnego wykroju określonej miary. Niedogodność ta pochodzi stąd, że znany przyrząd nie posiada podziałki, związanej z różnymi miarami krawieckimi i ze zmniejszonym wzorem.

Zasada sposobu według wynalazku jest odmienna. Przyrząd używany przy tym sposobie posiada oznaczenia lub podziałkę liczbową, związaną zarówno z różnymi miarami jak i ze wzorami zmniejszonymi w określonym stosunku. Dzięki temu można

nastawić przyrząd w zależności od wielkości osoby, dla której ma być przyrządzony wykroj, a z drugiej strony zapomocą tak nastawionego przyrządu można przez powiększenie wzoru, zmniejszonego w określonym stosunku, otrzymać wykroj, odpowiadający mierze danej osoby. Jeśli np. obwód klatki piersiowej wynosi 110 cm, to przyrząd ustawia się na liczbę 110. Zapomocą tak nastawionego przyrządu powiększa się rysunek, związany określoną zależnością z pewnym wymiarem krawieckim, przyczem otrzymuje się powiększony wykroj, odpowiadający osobie, której szerokość klatki piersiowej wynosi 110 cm. Otrzymanie takiego wyniku nie jest możliwe zapomocą sposobów, posługujących się znanymi przyrządami.

Zaletą wynalazku polega na tem, że domy towarowe nie potrzebują mieć całego zapasu kosztownych wykrojów normalnych, które wymagają znacznych kosztów i zajmują dużo miejsca, jak również na tem, że dzięki wynalazkowi można w gospodarstwie domowym łatwo sporządzać wykroje, dokładnie dostosowane do danej wielkości, bez większych kosztów, co dotychczas nie było możliwe. Oprócz tego zapomocą pantografu można z małych rysunków minjaturowych otrzymywać dowolną liczbę wykrojów rozmaitych wielkości.

Na rysunku jest przedstawiony przykład konstrukcji przyrządu do wykonywania sposobu według wynalazku.

Na arkuszu tektury lub innego papieru rysuje się wzór według fig. 1 — 3 np. pyjamy w zmniejszonej podziałce, która się znajduje w określonym stosunku do normalnego wykroju. Fig. 4 — 7 przedstawiają różne odmiany pantografu, który składa się z dwóch połączonych razem równoległoboków *a*, *b*, przyczem wielkość równoległoboku *a* lub równoległoboku *b* może być nastawiana zapomocą otworów *c* i śrub lub innych narzędzi włożonych w te o-

twory. Przeguby *e*, *f*, *g*, znajdujące się na jednej linii, zaopatrzone są w nóżki *h*, *i*, *k*, przyczem nóżka *k* może być wciśnięta ostrzem w papier wbrew działaniu sprężyny. Zamiast otworów można oczywiście zastosować inne urządzenie, umożliwiające przestawianie.

Odstęp otworów *c* reguluje się według określonego schematu, przyczem odpowiednie napisy lub inne oznaczenia podają wymiary odpowiadające poszczególnym otworom tak, iż nastawienie otworów *c* zależy tylko od danej miary zasadniczej.

Inna odmiana urządzenia do przestawiania równoległoboków pantografu przedstawiona jest na fig. 8 i 9, według których zamiast otworów *c* według fig. 6 boki równoległoboku wykonane są w postaci sprężystych wstęp, zwiniętych w bębnach *m*, które są połączone zapomocą przegubu *n*. Wstęgi stalowe, stanowiące boki równoległoboku, mogą być zaopatrzone w podziałkę, umożliwiającą dokładne nastawienie równoległoboku na daną wielkość wykroju.

Urządzenie według wynalazku może być również wykonane według fig. 10. W pudełku *o* lub w innej osłonie prowadzone są dwa pręty *p*, *p*¹, wykonane częściowo w postaci zębnic i zazębiające się z kołami *q*, *q*¹, które są osadzone w pudełku *o* i mogą obracać się wspólnie. Zębница *p* jest dłuższa i posiada na swym końcu ołówek *k*, natomiast krótsza zębница *p*¹ jest zaopatrzona w ołówek *i* (podobnie jak na fig. 5). Zębnice *p*, *p*¹ mogą być zaopatrzone w urządzenie umożliwiające zmianę ich długości. W szczególności dłuższy pręt *p* jest zaopatrzony w podziałkę, odpowiadającą różnym wielkościom wykroju i nastawianą zapomocą odpowiedniego urządzenia, które zmienia długość zębnicy.

Na fig. 11 przedstawiono inną odmianę wykonania wynalazku.

Cztery boki równoległoboku składają się z dwóch wodzących się wzajemnie płaskowników, których długość może być usta-

wana zapomocą śrub *r* np. na którąkolwiek z liczb 74—130, znajdujących się na górnej stronie ramion, lub też liczb 50—72, znajdujących się pod spodem (na rysunku niewidocznych). Przeguby *f*, *f*¹ służą do przymocowania ołówka *i*. Równoległobok *a* jest zaopatrzony w ołówek *k*. Nóżka *h* na przegubie *e* posiada płytkę *s* z otworami, które przymocowują się do papieru. Oprócz małego równoległoboku *b* według wynalazku znajduje się jeszcze inny większy równoległobok *b*¹. Drugi równoległobok *b*¹ służy do ułatwienia posługiwania się przyrządem, przyczem niema potrzeby umieszczania całej podziałki na jednej szynie. Dzięki drugiemu równoległobokowi podziałka jest podzielona w ten sposób, że liczbom 50—72 odpowiada większy równoległobok *b*¹, a liczbom 74—130 odpowiada mniejszy równoległobok *b*.

Urządzenie działa w sposób następujący. Arkusz wzorów *S* przymocowuje się na dużym stole, a obok niego umocowuje się duży arkusz papieru do narysowania wykroju. Następnie mierzy się szerokość klatki piersiowej osoby, dla której ma być wykonane ubranie. Następnie ustawia się urządzenie na otrzymaną miarę na podziałkach wszystkich czterech ramion, a potem tak nastawione urządzenie przymocowuje się zapomocą podstawki *h*, *s* dwiema pluskiewkami do wykroju *S*.

Posługując się przyrządem, należy przytrzymywać lewą ręką podstawkę *h*, *s*, a prawą ręką uchwycić rączkę *l* i przesuwając ją tak, aby ołówek *i* wypadał kolejno we wszystkich punktach linii powiększanego wzoru. Gdy jeden punkt linii wykroju pokryje dokładnie koniec ołówka *i*, wówczas ołówkiem *k* zaznacza się na papierze mały znaczek. Po wyznaczeniu w ten sposób wszystkich punktów linii wykroju łączy się je razem linią ciągłą. Tak otrzymany wykrój pasuje na osobę, której wymiar klatki piersiowej odpowiada liczbie nastawionej na podziałce urządzenia.

Zamiast podziałek na różnych powierzchniach, to jest na wierzchu i pod spodem równoległoboku a , można oczywiście umieścić je na tej samej powierzchni, czyli z tej samej strony lecz z różnych boków, co jednak jest mniej przejrzyste.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Sposób kreślenia wykrojów w zwiększonej podziałce z małych wzorów zapomocą pantografu lub podobnego przyrządu, znamienny tem, że stosunek wielkości między pierwotnym wzorem a odpowiednim wzorem zmniejszonym jest odniesiony do jakiejkolwiek miary krawieckiej, np. do obwodu klatki piersiowej, na podstawie której ustawia się podziałkę pantografu tak, iż przez nastawienie go na określoną liczbę, otrzymaną z pomiaru, np. na szerokość klatki piersiowej, otrzymuje się z danego wzoru odpowiedni wykroj.

2. Przyrząd do wykonywania sposobu według zastrz. 1, stanowiący pantograf, który składa się z równoległoboku większego i z połączonego z nim równoległoboku mniejszego, przyczem wielkość równoległoboku może być zmieniana przez wydłużanie lub skracanie boku zapomocą otworu, znamienny tem, że nastawianie odbywa się na różne wielkości, które w każdym przypadku odpowiadają określonej mierze krawieckiej.

3. Przyrząd do wykonywania sposobu według zastrz. 1, znamienny tem, że nastawianie na wielkości, odpowiadające różnym określonym miarom krawieckim, odbywa się przez zwijanie lub rozwijanie boków równoległoboków.

4. Przyrząd do wykonywania sposobu według zastrz. 1, znamienny tem, że obydwa wskaźniki narządów (p , p^1), służące jeden (i) do prowadzenia po wzorze, a drugi (k) do prowadzenia po wykroju, są osadzone ruchomo tak, iż wykonywają wspólnie ruch prostoliniowy, przyczem np. wskaźniki te są prowadzone w osłonie (o) zapomocą wspólnego napędu kół zębatych (q , q^1).

5. Przyrząd do wykonywania sposobu według zastrz. 1, znamienny tem, że w głównym równoległoboku (a) umieszczone są dwa mniejsze równoległoboki albo kąty (b , b^1) o różnych wielkościach, należące do podziałek umieszczonych w różnych miejscach ramion równoległoboku głównego.

6. Przyrząd według zastrz. 5, znamienny tem, że podziałki, należące do mniejszych kątów (b , b^1), umieszczone są na różnych powierzchniach, np. na górnej i dolnej, ramion równoległoboku głównego (a).

Gustav Frohne.
Zastępca: I. Myszczyński,
rzecznik patentowy.

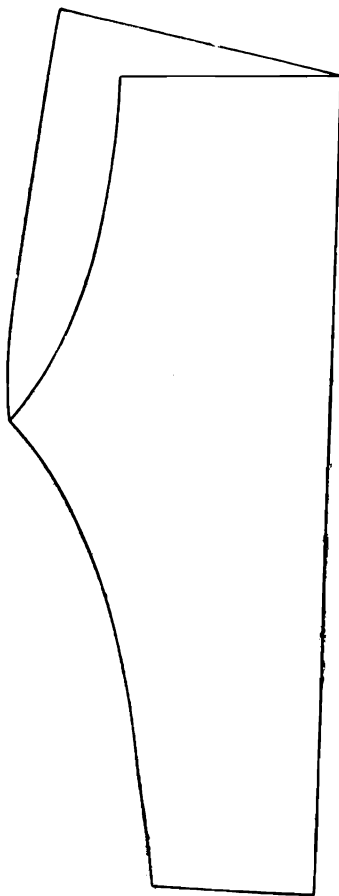

Fig. 1

Fig. 2

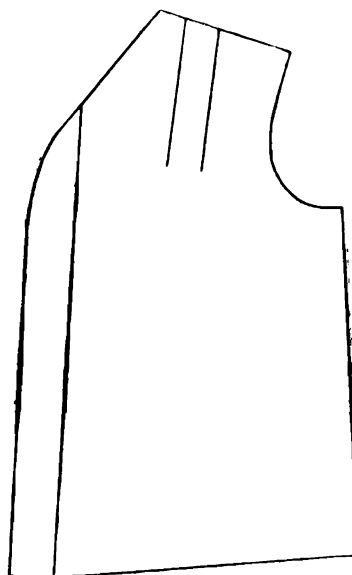

Fig. 3

